

CRNA GORA	
SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	28. 04 2025 GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	26-1/25-9/4
VEZA:	
EPA:	475 XXVIII
SKRAĆENICA:	PRILOG:

SKUPŠTINA CRNE GORE

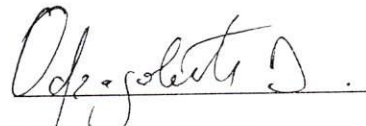
N/R predsjedniku gospodinu Andriji Mandiću

Poštovani gospodine Mandiću,

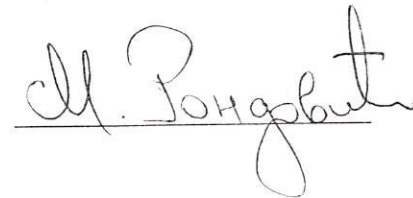
Na osnovu clana 148 Poslovnika Skupštine Crne Gore, podnosimo amandman na PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O GIMNAZIJI, (EPA: 475 XXVIII, broj akta: 26-1/25-9) radi stavljanja u skupštinsku proceduru.

Poslanici:

Vaso Obradović

Milica Rondović

AMANDMAN 1

Član 1

Član 27 Predloga zakona U član 56 stav 1 tač. 1 i 2 mijenjaju se i glase:
„1) iz predmeta: Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost, Albanski jezik i književnost, Crnogorski jezik kao nematnri, Crnogorski-srpski, bosanski i hrvatski jezik, Književnost i Uvod u opstu lingvistiku - 16 casova;

2) iz predmeta: Matematika, Analiza sa algebrom, Geometrija, Linearna algebra i anaiiticka geometrija, Vjerovatnoca i matematicka statistika i Numericka matematika - 16 casova:". U stavu 4 poslije rijeci „ucenicima“ brise se zarez i dodaju rijeci: „(dodatna i dopunska nastava)“. U članu 107, stav 1 pod rednim brojem 2 riječi: „iz stranog jezika - 18 časova;" zamjenjuju se riječima: „iz stranog jezika - 16 časova;".

Dodaje se tačke „1, 2 i 3 mijenjaju se i glase:

„3) Iz stranog jezika – 16 časova;"

Obrazloženje

Smanjenje nastavne norme nije samo pitanje brojeva, to je pitanje uslova rada, pedagoških standarda i odgovornosti prema budućim generacijama. Tema o kojoj se govori direktno utiče na kvalitet našeg obrazovnog sistema, ali i na zdravlje i dostojanstvo onih koji ga svakodnevno nose- nastavnika. Uz puno uvažavanje rada kolega iz drugih nastavnih oblasti kao što su Crnogorsko-srpski, bosanski i hrvatski jezik i književnost i matematike, ne možemo a da ne ukažemo na očiglednu disproprijaciju u normiranju nastavnog opterećenja. Smatramo da postoji osnov za ravnopravan pristup u planiranju norme, i da bi se smanjenje nastavne norme za engleski jezik i druge strane jezike moglo i trebalo razmotriti u cilju očuvanja kvaliteta nastave i ravnopravnosti svih prosvjetnih radnika. Razlozi zbog kojih trražimo umanjenje norme sa 18 na 16 časova su sljedeći:

1. Pisane provjere znanja iz stranih jezika sprovode se u trajanju od dva školska časa, što zahtijeva dodatno vrijeme za izradu više verzija testova, administraciju i temeljnu analizu rezultata. Ova praksa je daleko zahtjevnija u poređenju sa pisanim zadacima iz većine drugih predmeta. Pismeni zadaci su obimni, sastoje se od četiri dijela, razumijevanja teksta slušanjem, razumijevanje teksta čitanjem, leksičko-gramatičke provjere i pisanja sastava.

2. Priprema učenika za eksterna testiranja predstavlja ozbiljan dodatni zadatak – uključuje testiranje u 2. i 3. ciklusu osnovne škole (6. i 9. razred gdje najveći broj učenika bira engleski jezik) i pripremu za maturalni, odnosno stručni ispit u srednjoj školi. To podrazumijeva individualni rad sa učenicima, izradu posebnih materijala i dodatne pripreme koje nijesu uvrštene u redovnu nastavu.

3. Primjena savremenih metoda i digitalnih alata u nastavi engleskog jezika je neophodna kako bi se održao visok nivo jezičke kompetencije kod učenika. Nastavnici su obavezni da kreiraju i prilagođavaju nastavne sadržaje u skladu sa digitalnim platformama, interaktivnim materijalima i novim oblicima nastave, što zahtijeva dodatno vrijeme i tehničku spremnost.

4. Rad sa heterogenim grupama učenika – razlike u predznanju jezika među učenicima u istom odjeljenju u srednjim školama zahtijevaju dodatnu individualizaciju pristupa, prilagođavanje materijala i diferencijaciju zadataka, što višestruko povećava pripremu za jedan čas.

5. Neprekidna stručna usavršavanja i pritisak međunarodnih standarda – Nastavnici engleskog jezika obavezni su da se kontinuirano usavršavaju i da nastavu usklađuju sa evropskim okvirima za jezike (CEFR- Common European Framework Reference for Languages- Zajednički referentni okvir za jezike), kao i sa savremenim metodološkim trendovima (projektna nastava, CLIL- Content and Language Integrated Learning- Integrisano učenje sadržaja i jezika- metoda učenja gdje se neki školski predmet npr. biologija, istorija, matematika idr. predaju na stranom jeziku najčešće engleskom; formativno ocjenjivanje).

6. Učešće u vannastavnim aktivnostima – Nastavnici engleskog jezika često učestvuju u međunarodnim projektima, organizaciji Dana jezika, takmičenjima i drugim aktivnostima, što dodatno povećava njihovo angažovanje izvan osnovne norme.

7. Korelacija sa drugim predmetima nigdje nije tako izražena kao u nastavi stranog jezika, tako da se mišljenje da „nastavnik stranog jezika predaje i ostale predmete” ne iznosi bez razloga.

8. Formativno ocjenjivanje – Zahvaljujući prirodi jezika kao predmeta, ocjenjivanje se sve više bazira na kontinuiranom praćenju napretka učenika, uključujući portfolio rad, samoprocjenu i analizu govornih i pisanih produkcija, što zahtijeva znatno više vremena od klasičnog testiranja.

9. Usljed različitih društvenih okolnosti, veliki broj nastavnika stranih jezika mukotrpno ostvaruje normu časova, a često su prinuđeni da je dopunjuju

radom u više obrazovnih ustanova, vrtićima i sl. Nastavnici engleskog jezika su često raspoređeni i u područnim (seoskim) školama, gdje rade u kombinovanim odjeljenjima koja obuhvataju učenike različitih razreda i nivoa znanja što dodatno komplikuje planiranje i izvođenje nastave, jer nastavnik mora pripremiti više različitih sadržaja i pristupa za jedan školski čas. Sve to dodatno povećava administrativni, organizacioni i pedagoški teret.

10. U školama u Crnoj Gori engleski jezik se izučava od I razreda osnovne škole, a od 6.razreda učenici imaju mogućnost odabira drugog stranog jezika ruskog, njemačkog, francuskog i italijanskog jezika. Nastavnici stranih jezika i u osnovnim i srednjim školama imaju od dva do devet programa u zavisnosti od fonda sedmičnih časova za određene razrede u kojima predaju. To znači da imaju veliki broj učenika (u prosjeku od 100 do 200 učenika u zavisnosti od škole u kojoj rade) što iziskuje studiozno i kontinuirano praćenje rada učenika i njihovog napredovanja.

Imajući sve navedeno u vidu, smatramo da je postojeća norma za Engleski jezik i druge strane jezike i dalje previsoka, i da bi njeno dalje smanjenje bilo opravdano, s ciljem očuvanja kvaliteta nastave, smanjenja profesionalnog sagorijevanja i omogućavanja nastavnicima da u održivim uslovima obavljaju svoj posao kvalitetno i motivisano.